

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”

APROB

Negrean Mariana, directoare
CEMF, Raisa Pacalo”

„17” mai 2023

CURRICULUMUL STAGIULUI DE PRACTICĂ

P.04.O.004 STAGIUL PRACTIC DE SPECIALITATE NR.III

Specialitatea 91610. Farmacie

Calificarea Asistent farmacist MD/70916/076

2023

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic-științific din 16 mai 2023,

COBÎLEANSCHI Svetlana, directoare adjunctă pentru activitatea educațională, didactică și metodică _____.

La ședința Catedrei Discipline farmaceutice din 03 aprilie 2023,

BARNACIUC Violeta, șefa catedrei Discipline farmaceutice _____.

Coordonat cu:

Cabinetul Instructiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății,

SAVCA Diana, șefa Cabinetului Instructiv-Metodic Republican al Ministerului Sănătății

_____, „17” mai 2023.

Autori:

CRÎȚCHI Tatiana, directoare adjunctă pentru instruirea practică, grad managerial doi, profesoară la Discipline igienice, grad didactic superior, coordonatoare grup de lucru

PORUBIN Ludmila, profesoară la disciplina Farmacognozie, grad didactic unu

MUSTEAȚĂ Ana, profesoară la Discipline farmaceutice

ZAGORNEAN Natalia, profesoară la Discipline farmaceutice, grad didactic superior

Recenzenți:

COJOCARU-TOMA Maria, dr. șt. farm., conf. univ., Catedra de farmacognozie și botanică farmaceutică, USMF „Nicolae Testemițanu”, „12” 04 2023.

GROTTOR Irina, farmacist-diriginte, categorie superioară în specialitate, IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”, membră a Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova

_____, „11” 04 2023.

CUPRINS

I.	Preliminarii	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională	5
III.	Competențe profesionale specifice stagiului de practică	6
IV.	Administrarea stagiului de practică	6
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice	8
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	9
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	12
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor	14
X.	Anexe	16

I. PRELIMINARII

Sănătatea reprezintă o prioritate națională, care este atât un scop în sine, cât și o premisă primordială pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică durabilă și socială.

Ameliorarea și fortificarea parametrilor de sănătate a populației pot fi realizate doar prin intermediul intervențiilor multidisciplinare și intersectoriale, necesară fiind implicarea tuturor sectoarelor, ale căror politici și programe au impact major asupra sănătății publice.

Un sistem de sănătate care funcționează bine asigură accesul universal și echitabil la produse farmaceutice și medicale esențiale, sigure și eficiente, precum și utilizarea lor rațională. Orientarea socială a asistent farmacistului este dictată de rolul important al medicamentului în procesul de prevenire a îmbolnăvirilor, menținere și sporire a sănătății publice.

Modernizarea procesului educațional, racordarea lui la cerințele reale ale vieții, asigurarea calității educației și alinierea sistemului educațional la valorile și standardele europene, au determinat necesitatea actualizării *Curriculumului stagiilor de practică*.

Procesul de instruire practică în învățământul profesional medical se organizează în corespundere cu documentele legislative și normative din țară, prin coordonarea și racordarea la cerințele europene, care promovează calitatea pregătirii cadrelor medicale cu studii profesionale postsecundare.

1. Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova, 2021, Hotărârea Guvernului Nr. 208 din 30.09.2021; în: Monitorul Oficial, 2021, nr. 239-248, art. 463.

2. Standardul calificării la specialitatea Farmacie, calificarea Asistent farmacist, Decizia Consiliului Național pentru Calificări Nr.1 din 10.12.2018; https://mecc.gov.md/sites/default/files/sc_4_cncrm_asistent_farmacist_.pdf

3. Profilul ocupațional la programul de formare profesională 91610 Farmacie, calificarea Asistent farmacist, validat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM Nr. 964 din 17.08.2018 [citat 18.09.2022]; https://cemf.md/upload/PROFIL_OCUPAIONAL/2018_2019_/Anexa_1.1.1.7_Profil_ocupaional_AF.PDF

4. Planul de învățământ la Specialitatea Farmacie 91610, calificarea Asistent farmacist, aprobat de MS RM și MEC RM, 2022.

5. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, Ordinul Ministrului Educației nr. 1086 din 29 decembrie 2016.

Stagiul practic de specialitate nr. III reprezintă o parte integrantă și obligatorie a procesului educațional care se realizează cu scopul de a dezvolta și consolida competențe profesionale specifice necesare viitorului asistent farmacist.

Pe parcursul activității practice, elevii se familiarizează și se implică în activitățile specifice profesiei de asistent farmacist sub coordonarea, supravegherea și verificarea farmacistului îndrumător de practică, profesorului metodist.

Stagiul de practică reprezintă o continuitate a procesului de studii la unitățile de curs Organizarea activității farmaceutice și Farmacognozie și are un rol aplicativ în pregătirea profesională a viitorului asistent farmacist prin realizarea activităților și exercitarea rolurilor specifice muncii în echipă, promovarea spiritului de inițiativă, dialogului, cooperării, atitudinii pozitive și respectului față de ceilalți, a empatiei, altruismului și îmbunătățirea continuă a propriei activități.

II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA STAGIULUI DE PRACTICĂ PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Instruirea practică, fiind o parte obligatorie a programului de formare profesională inițială, reprezintă elementul distinctiv în formarea aplicativă a specialiștilor farmaceutici cu studii postsecundare, axându-se pe implementarea Politicii Naționale de Sănătate, Legislația farmaceutică în vigoare, Ghidurilor și Programelor Naționale. În conformitate cu recomandările directivei UE de recunoaștere a calificării profesionale (Directiva 2013/55/EG) volumul de ore pentru instruirea practică, conform *Planurilor de învățământ* este extinsă până la 50% din numărul total de ore.

Inovația formării prin practică a viitorilor specialiști la calificarea *Asistent farmacist* este reprezentată prin cumularea creditelor transferabile, în corelare cu tipul și durata stagiului practic.

Stagiul practic de specialitate nr. III la calificarea Asistent farmacist este organizat în anul II de studii, semestrul IV, pe parcursul a 4 săptămâni: 2 săptămâni la *Organizarea activității farmaceutice* și 2 săptămâni la *Farmacognozie* și se desfășoară în farmacie, alte unități farmaceutice autorizate.

Obiectivele generale ale stagiului practic de specialitate nr. III la compartimentul *Organizarea activității farmaceutice* sunt: participarea la toate activitățile specifice profesiei de asistent farmacist sub coordonarea, supravegherea și verificarea farmacistului îndrumător de practică; aplicarea legislației farmaceutice în activitatea farmaceutică, promovarea concepțiilor contemporane ale asistenței farmaceutice, aplicarea operațiilor farmaceutice: recepționarea, transportarea, păstrarea, preambalarea și eliberarea produselor farmaceutice și parafarmaceutice, implementarea recomandărilor privind păstrarea eficientă a produselor farmaceutice și parafarmaceutice, asigurarea calității produselor farmaceutice, aplicarea soft-ware, programelor computerizate pentru gestionarea diverselor probleme din domeniul medicamentului și activității farmaceutice.

La *compartimentul Farmacognozie* ca obiective se prezintă: dezvoltarea competențelor și abilităților de determinare a resurselor de plante medicinale, studierea farmacognostică a plantelor medicinale care pot servi ca surse de materie primă pentru specii medicinale și fitopreparate, respectarea cerințelor Documentelor Analitice de Normare în analiza calității plantelor medicinale și produselor vegetale medicinale prin respectarea perioadei de recoltare, tipurilor de uscare și păstrarea produselor vegetale medicinale, descrierea anatomo-morfologică, clasificarea produselor vegetale medicinale sub aspectul compoziției chimice și al acțiunii terapeutice, informarea pacientului cu principiile de preparare, administrare și păstrare corectă a produselor vegetale medicinale, consilierea pacientului în utilizarea fitopreparatelor.

În cadrul stagiului de practică viitorul asistent farmacist activează în cadrul unei echipe, realizând diferite sarcini și activități specifice domeniului farmaceutic.

Realizarea acestui stagiou va contribui totodată la aprofundarea cunoștințelor teoretice, dezvoltarea abilităților și competențelor specifice de către elevi, la socializarea lor profesională, la dezvoltarea priceperilor, deprinderilor și a experienței profesionale. Pe parcursul stagiului de practică elevii vor dezvolta o comunicare eficientă în diverse situații socio-profesionale într-o manieră civilizată, politicoasă, cu evitarea conflictelor.

III. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFICE STAGIULUI DE PRACTICĂ

CPS1. Prestarea serviciilor farmaceutice conform standardului ocupațional, respectând legislația în vigoare și normele eticii profesionale.

CPS2. Recepționarea, clasarea, depozitarea și eliberarea diferitor categorii de produse farmaceutice.

CPS3. Analiza farmacognostică a produselor vegetale medicinale conform cerințelor Documentelor Analitice de Normare și farmacopeelor de referință.

CPS4. Aplicarea metodelor de recoltare, uscare și păstrare a produselor vegetale în vederea valorificării produselor prin acțiunea farmacoterapeutică.

CPS5. Operarea și utilizarea corectă a terminologiei farmaceutice de specialitate.

III. ADMINISTRAREA STAGIULUI DE PRACTICĂ

Codul stagiului de practică	Denumirea stagiului de practică	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
P.04.O.004	<i>Stagiu practic de specialitate nr. III</i>	IV	4	120	mai-iunie	Portofoliul	4

V. DESCRIEREA PROCESULUI DE DESFĂȘURARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activități/sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare
UC1. Inițierea elevilor cu cerințele față de realizarea stagiului de practică, documentația și regulile tehnicii securității muncii.	Agenda formării profesionale	Prezentarea agendei de formare profesională	6 ore
UC2. Familiarizarea elevilor cu obligațiunile de serviciu a asistentului farmacist.	Fișa de post a asistentului farmacist	Prezentarea fișei de post a asistentului farmacist	
UC3. Consultarea legislației farmaceutice aplicate în procesul de activitate a unității farmaceutice.	Listă de acte normative în vigoare	Prezentarea actelor normative (ordine, regulamente)	6 ore
UC4. Evaluarea stocului de medicamente din farmacie în raport cu Lista Națională a Medicamentelor Esențiale.	Lista medicamentelor esențiale eliberate în cadrul unității farmaceutice timp de o zi (20 DCI)	Prezentarea listei medicamentelor esențiale	6 ore

UC5. Respectarea condițiilor de păstrare a medicamentelor și altor produse farmaceutice.	Medicamente și produse farmaceutice păstrate conform cerințelor	Evaluarea respectării particularităților de păstrare a medicamentelor	6 ore
UC6. Eliberarea medicamentelor OTC, consilierea pacientului.	Pacienți consiliați vizând medicamentele OTC	Evaluarea corectitudinii consilierii pacientului	6 ore
UC7. Recunoașterea medicamentelor eliberate cu prescripție medicală.	Medicamente eliberate conform prescripției pe formularul nr. 1	Evaluarea corectitudinii selectării și eliberării medicamentelor	6 ore
UC8. Identificarea medicamentelor costul cărora se compensează integral sau parțial.	Medicamente eliberate conform rețetelor prescrise pe formularul 3 și 3/C	Evaluarea corectitudinii rețetei prescrise pe formularul 3 sau 3/C	6 ore
UC9. Identificarea algoritmului de eliberare a medicamentelor cu conținut de stupefiante, psihotrope și precursori.	Algoritm de eliberare a medicamentelor cu conținut de stupefiante, psihotrope și precursori	Evaluarea corectitudinii algoritmului de eliberare a medicamentelor cu conținut de stupefiante, psihotrope și precursori	6 ore
UC11. Completarea Dosarului de aplicații practice privind managementul medicamentelor în farmacie în baza rețetelor recepționate de la pacienți.	Dosarul de aplicații practice privind managementul medicamentelor în farmacie completat	Evaluarea corectitudinii completării Dosarului de aplicații practice privind managementul medicamentelor în farmacie	12 ore
UC11. Identificarea plantelor medicinale și produselor vegetale în teren după caracterele macroscopice.	Algoritm de analiză morfologică	Evaluarea respectării algoritmului	12 ore
UC12. Analiza produselor vegetale fitoterapeutice, aplicând DAN (FR X, Ph.Eur, FS).	Fișa de analiză	Evaluarea corectitudinii elaborării fișei	6 ore
UC13. Ierbarizarea plantelor medicinale cu conținut de: glucide,	Ierbare cu plante medicinale	Evaluarea ierbarelor	12 ore

vitamine, terpenoide, principii amare, heterozide, alcaloizi, fenoli, flavonozide, diverse principii active.			
UC14. Prepararea produselor vegetale cu conținut de glucide, vitamine, terpenoide, principii amare, heterozide, alcaloizi, fenoli, flavonozide, diverse principii active.	Produs vegetal fitoterapeutic fragmentat	Evaluarea calității preparării produsului vegetal	12 ore
UC15. Eliberarea produselor vegetale fitoterapeutice în funcție de statutul produsului și afecțiunile prezente la pacient.	Produse vegetale fitoterapeutice eliberate	Evaluarea corectitudinii eliberării produselor vegetale fitoterapeutice	6 ore
UC16. Managementul consilierii explicite și țintite la eliberarea produselor vegetale și fitoterapeutice (reacții adverse).	Pacienți consiliați	Evaluarea Corectitudinii consilierii pacienților	6 ore
UC17. Reflectarea rezultatelor stagiului de practică în actele de totalizare.	Portofoliul stagiului de practică Agenda formării profesionale Raportul stagiului de practică Referința elevului	Prezentarea publică a portofoliului Susținerea raportului stagiului de practică	6 ore

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Demersul didactic pe parcursul stagiului de practică se axează pe elev, poziția acestuia fiind activ-participativă. Elevul realizează sarcinile conform obiectivelor în vederea formării competențelor profesionale specifice, asumându-și responsabilități, manifestând gândire critică. Realizarea eficientă a obiectivelor instruirii practice, asigură formarea competențelor profesionale specifice unităților de curs Organizarea activității farmaceutice și Farmacognozie..

Delegarea elevilor la *Stagiul practic de specialitate nr. III* este anticipată de informarea elevilor cu privire la tipul, locul realizării stagiului de practică, normele și cerințele securității și sănătății în muncă, precum și alte aspecte organizatorice. Elevilor li se oferă foaia de delegare în care este indicat ordinul de repartizare la stagiul de practică.

Pe parcursul realizării *Stagiului practic de specialitate nr. III* oate activitățile elevilor sunt supravegheate de către profesorul metodist și farmacistul - mentor din partea instituției farmaceutice.

Managementul activității profesorului metodist/mentorului este asigurată de o gamă de documente reglementative și de evaluare, care sunt perfectate și gestionate în termenii stabiliți. Nomenclatorul de acte pentru profesorul metodist include:

1. Obligațiunile profesorului metodist/mentorului în cadrul stagiului practic.
2. Raportul de autoevaluare a activității profesorului metodist privind efectuarea stagiului practic.

3. Registrul de evidență a frecvenței și reușitei elevilor pentru anul de învățământ, propus de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

Pe parcursul realizării *Stagiului practic de specialitate nr. III*, elevii completează portofoliul stagiului de practică, conform *Nomenclatorului de acte (Anexa nr.1)*. Activitățile de perfectare/completare a documentației recomandate stimulează la elevi abilitățile specifice de lucru cu documentația de referință, dezvoltă responsabilitatea elevilor, asigură posibilitatea de evaluare finală a stagiului de practică.

Nomenclatorul de acte pentru *Stagiul practic de specialitate nr. III* include următoarele documente:

1. Extras din ordinele cu privire la activitatea internă – dezinfecția, profilaxia infecției asociate asistenței medicale, profilaxia infecției HIV/SIDA, profilaxia hepatitelor virale, etc;
2. Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului nr. 192 din 24.03.2017;
4. Raport privind realizarea stagiului de practică;
5. Referința elevului;
6. Agenda formării profesionale - model propus de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova;
7. Produsele realizate pe parcursul stagiului de practică: fișa de post a asistentului farmacist, listă de acte normative în vigoare, rețete prescrise pe formularul nr. 1, rețete cu conținut de stupefiante și psihotrope, ierbare cu plantemedicinale, produs vegetalfitoterapeutic fragmentat, set de recomandări etc.

Agenda formării profesionale (*Anexa nr.2*) reprezintă un instrument de înregistrare și monitorizare a activităților realizate de către elevi la locul de desfășurare a stagiului de practică. Elevii vor consemna în Agenda formării profesionale sarcinile de lucru planificate și realizate, de asemenea vor fi descrise zilnic activitățile realizate. Activitățile înregistrate în agenda formării profesionale sunt evaluate zilnic prin notă și semnătură de către reprezentantul unității farmaceutice.

Calitățile profesionale, atitudinale și psihosociale demonstrate de către elevi pe parcursul *Stagiului practic de specialitate nr. III*, sunt evaluate de către specialistul din domeniul practic și specificate în Referința elevului (*Anexa nr.3*), care este semnată de conducătorul din partea unității economice și confirmată cu ștampila. Referința ulterior este arhivateă în dosarul personal al elevului.

Pe parcursul *Stagiului practic de specialitate nr. III* elevii realizează Dosarul aplicațiilor practice privind managementul medicamentelor în farmacie (*Anexa nr.4*), pregătesc ierbarul cu plante medicinale, produse vegetale fragmentate etc.

La finele stagiului de practică, elevul structurează și întocmește un raport despre activitatea realizată în unitatea farmaceutică conform cerințelor propuse în model (*Anexa nr.5*). Raportul stagiului de practică se întocmește pe parcursul desfășurării stagiului de practică, iar după finisarea perioadei stagiului de practică, se prezintă pentru control și avizare conducătorului stagiului de practică. Elaborarea raportului stagiului de practică dezvoltă capacitățile de generalizare și analiză referitor la activitățile realizate.

VII. SUGESTII DE EVALUARE A STAGIULUI DE PRACTICĂ

Activitatea didactică reprezintă un sistem al interferenței celor trei activități: predare – învățare – evaluare, care se desfășoară simultan și asigură eficiență doar în cazul când formează o unitate, o continuitate. Evaluarea competențelor pornește de la definirea clară a acestora, drept capacitate de soluționare a problemelor într-un context dat. Prin urmare, pentru evaluarea abilităților specifice și a competențelor profesionale trebuie identificate cunoștințele acumulate, deprinderile formate, atitudinile și abilitățile dezvoltate.

Evaluarea stagiului de practică se realizează atât pe perioada de desfășurare a practicii, cât și la finalizarea acestei activități. Evaluarea scoate în evidență nivelul în care se formează competențele profesionale specifice, va viza aprecierea nivelului de dezvoltare la elevi a competențelor profesionale conform curriculumului stagiului de practică.

Obiectivele evaluării formării prin practică vor urmări progresul *asistentului farmacist* cu referire la abilitățile profesionale specifice formate, inițiativa profesională, atitudinile față de pacient și față de profesia aleasă, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. Procesul de evaluare este continuu, obiectiv și deschis.

Evaluarea continuă a sarcinilor practice aplicative se realizează în perioada de desfășurare a *Stagiului practic de specialitate nr. III* de către farmacistului îndrumător de practică din instituția farmaceutică.

Evaluarea finală a stagiilor de practică se va realiza de către profesorul metodist în baza:

- criteriilor stabilite în curriculum și activității elevului pe parcursul stagiului practic, evaluată de farmacistul-mentor din instituția farmaceutică;

- completării și prezentării portofoliului: complexitatea portofoliului, corectitudinea completării agendei de formare profesională, elaborării raportului cu privire la realizarea stagiului de practică, respectarea disciplinei de muncă și existența aprecierii date de conducătorul practicii din partea agentului economic;

- calculării mediei simple cu sutimi fără rotundire, formată din notele curente acumulate zilnic și nota acordată pentru portofoliul stagiului de practică.

$$\text{MSP} = (\text{MNC} + \text{NAP}) : 2$$

MSP - media stagiului practic

MNC - media notelor curente

NAP - nota acordată pentru portofoliu

Cadrul didactic metodist/mentorul din cadrul instituției farmaceutice își va alege setul de metode de evaluare, precum și materiale - instrumente de evaluare, formele de evaluare ce corespund conținuturilor stipulate în capitolul V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică. Aprecierea se va face în baza de criterii. Criteriile de notare contribuie la formularea unei evaluări obiective. Astfel, în calitate de criterii de apreciere a produsului realizat de către elevi sunt recomandate:

Nr. d/o	Categoria de produs	Criterii de evaluare a produsului
1.	Agenda formării profesionale a elevului	<ul style="list-style-type: none"> - relevanța completării agendei; - veridicitatea conținutului expus; - calitatea prezentării textuale; - respectarea normelor prestabilite; - completitudinea agendei.
2.	Produse elaborate	<ul style="list-style-type: none"> - corespunderea cu standardele de realizare; - autenticitatea legală; - relevanța extraselor selectate, listelor elaborate; - completitudinea produsului; - elaborarea și structura produsului; - actualitatea surselor utilizate; - corectitudinea interpretării;

		<ul style="list-style-type: none"> - respectarea termenilor de elaborare.
3.	Fișă de analiză	<ul style="list-style-type: none"> - respectarea algoritmului de analiză farmacognostică; - coerența științifică cercetată și selectată corect; - corespunderea cu standardele de normare; - corectitudinea interpretării.
4.	Ierbar cu plante medicinale	<ul style="list-style-type: none"> - ierborizarea plantelor medicinale conform standartelor, determinantului; - planșe laminate de plante medicinale conservate prin uscare presată, etichetate; - planșe laminate de plante medicinale recolate/colectate conform claselor de compuși chimici studiate; - planșe de plante medicinale cu păstrarea aspectului natural al organelor.
5.	Produs vegetal fragmentat	<ul style="list-style-type: none"> - fragmente de plante medicinale sau organe întregi; - produs vegetal fragmentat lipsit de impuritățile specifice ale produselor vegetale; - produs vegetal fitoterapeutic uscat și conservat în vase speciale, etichetat; - produs vegetal fitoterapeutic colectat conform claselor de compuși chimici studiate.
6.	Algoritm de eliberare a medicamentelor cu conținut de stupefiante, psihotrope și precursori.	<ul style="list-style-type: none"> - respectarea normelor de eliberare; - verificarea termenului de valabilitate a rețetei; - corelarea autenticității legale a prescripției în raport cu Legea nr. 382 din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor și Ordinul MS al RM nr. 960 din 01.10.2012 cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor; - determinarea termenului de reținere a rețetei în farmacie.
7.	Listă de acte normative în vigoare	<ul style="list-style-type: none"> - completitudinea setului de acte normative (acte legislative și sublegislative); - autenticitatea legală; - actualitatea actelor normative propuse; - relevanța, utilitatea practică.
8.	Lista medicamentelor esențiale eliberate în cadrul unității farmaceutice timp de o zi (20 DCI)	<ul style="list-style-type: none"> - diversitatea gamei de medicamente esențiale; - corectitudinea textuală a posterior incluse în listă; - relevanța exemplilor selectate în diverse contexte terapeutice; - corelarea exemplilor propuse cu Lista Națională de Medicamente Esențiale.

9.	Dosarul aplicațiilor practice privind managementul medicamentelor în farmacie	<ul style="list-style-type: none"> - relevanța listei de acte normative incluse; - evaluarea autenticității legale a prescripției; - identificarea termenului de valabilitate și termenului de păstrare a rețetei; - consilierea pacientului în procesul de eliberare a medicamentului; - recunoașterea particularităților de păstrare ale formei medicamentelor; - corectitudinea taxării rețetei; - recunoașterea aplicabilității conceptelor de utilizare rațională a medicamentelor, prevederi GPP, rețete neconforme.
10.	Raportul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> - corespunderea raportului stagiului de practică cerințelor stabilite; - corectitudinea formulării conținutului; - conținutul textual al raportului va fi expus într-un limbaj specific farmaceutic; - completitudinea raportului; - originalitatea, creativitatea.
11.	Portofoliul stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> - respectarea nomenclatorului de acte; - corectitudinea completării cu produsele din nomenclatorul de acte; - relevanța; - veridicitatea; - completitudinea; - calitatea prezentării textuale a produselor; - respectarea normelor prestabilite.

Notele obținute la stagiul de practică se iau în calculul mediei academice semestriale a elevului. Creditele de studii transferabile se acordă pentru nota de promovare 5.00 și mai mult.

VIII. CERINȚE FAȚĂ DE LOCURILE DE PRACTICĂ

Activitatea unităților farmaceutice unde se desfășoară instruirea practică a elevilor este orientată atât spre producerea și prepararea, investigarea fizico-chimică, recepționarea, evidența, livrarea, aprovizionarea și asistența populației cu medicamente, produse vegetale, dispozitive medicale cât și acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

Modalitatea de identificare a unității economice pentru desfășurarea stagiului de practică se realizează după cum urmează:

a. unitatea economică propusă de *Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”* pentru aprobare Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

b. unitatea economică este selectată la propunerea elevului. Analiza și validarea locurilor de practică selectate de elevi se realizează de către *Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”*;

c. unitatea farmaceutică aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova.

Stagiile de practică efectuate în cadrul unităților farmaceutice se organizează și se desfășoară în baza Contractului de parteneriat.

Bazele practice, unde se desfășoară instruirea practică a elevilor corespund următoarelor cerințe:

- profilul farmaciilor corespunde conținuturilor de instruire;
- *mentorii* - farmaciști și asistenți farmaciști, responsabili de instruirea practică a elevilor în farmacii și întreprinderi industrial-farmaceutice sunt instruiți în domeniul psihopedagogiei;
- *mentorii* manifestă respect și responsabilitate pentru educația profesională a viitorilor specialiști și participă activ în procesul de formare a competențelor profesionale a viitorilor asistenți farmaciști;
- farmaciile și întreprinderile industriale farmaceutice manifestă un management instituțional de performanță, participativ, abordat complex și sistemic, încât personalul farmaceutic antrenează activ elevii în procesul de asistență farmaceutică a populației;
- farmaciile și întreprinderile industriale farmaceutice au capacitatea necesară pentru încadrarea tuturor elevilor în activitățile specifice;
- multitudinea de servicii farmaceutice prestate de farmacii corespunde cu volumul de competențe și abilități necesare pentru antrenare în conformitate cu programul stagiului practic;
- instituțiile farmaceutice asigură accesul elevilor la fondul de literatură de specialitate de care dispun, la utilajul și echipamentele corespunzătoare, în conformitate cu curriculumul stagiilor de practică;
- unitățile farmaceutice efectuează instructajul elevilor privind aspecte de organizare și norme de protecție/de securitate a muncii;
- instituțiile farmaceutice evaluează nivelul competențelor profesionale obținute de elev, precum și comportamentul și modalitatea de integrare a acestuia în activitatea profesională.

Lista orientativă a instituțiilor medico-sanitare publice/private la care se va desfășura *Stagiul practic de specialitate nr. III:*

Nr. d/o	Denumirea instituției farmaceutice	Nr. d/o	Denumirea instituției farmaceutice
1.	SRL „Igma-Stil”	13.	Î.I. „Angela Buzu”
2.	SRL „Salutaris-Farm”	14.	SRL „TreiVFarm”
3.	SRL „Lazurum”	15.	SRL „Trans-Spectru”
4.	SRL „Sopharmacy MC”	16.	SRL „Provitfarm”
5.	SRL „Biooptima”	17.	SRL „Farmacia Salut”
6.	SRL „Birivofarm”	18.	SRL „NIV-IMPEX”
7.	Î.I. „Negru Ludmila”	19.	SRL „Elodi-Farm”
8.	SRL „Farmacia Familiei”	20.	SRL „3M-Farm”
9.	SRL „Peon-Farm”	21.	SC „Prodiafarm” SRL
10.	Centrul farmaceutic universitar „Vasile Procopișin” a USMF „Nicolae Testemițanu”	22.	IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”
11.	IMSP Institutul Mamei și Copilului	23.	IMSP Institutul de Medicină Urgentă
12.	IMSP Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”	24.	IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime”
13.	Grădina Botanică (Institut) „Al. Ciubotaru”		

Lista orientativă a locurilor de muncă/posturilor la care se va desfășura *Stagiul practic de specialitate nr. III:*

Nr. d/o	Locul de muncă/postul	Cerințe față de locul de muncă/postul propus elevului
1.	Oficina	Oficina va fi organizată în următoarele zone funcționale: spațiu destinat eliberării medicamentelor și dispozitivelor medicale către populație separat cu mijloace de protecție (ecran); zonă de lucru pentru personalul farmaceutic ocupat în deservirea populației, dotată cu calculator, ce permite reflectarea circuitului în sistemul informațional automatizat de evidență a circulației medicamentelor, aparat de casă, etc.; loc pentru informarea în domeniul promovării modului sănătos de viață, unde se vor afișa informații pentru educarea populației privind diversele aspecte ale modului sănătos de viață. În sala de deservire a farmaciei să fie afișată lista medicamentelor și a produselor parafarmaceutice care pot fi eliberate din farmacie fără rețeta medicului.
2.	Încăperi de depozitare și păstrare a stocurilor de produse farmaceutice	Încăperile de depozitare și păstrare să asigure despachetarea stocurilor de produse farmaceutice; păstrarea formelor industriale; păstrarea materialelor auxiliare; păstrarea medicamentelor psihotrope și stupefiante (safeu) conform legislației în vigoare.

IX. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
Monografii			
1.	SAFTA, V., BRUMĂREL, M., CIOBANU, N., ADAUJI, S. Management și legislație farmaceutică. Chișinău: Tipografia Centrală, 2012. 800 p. ISBN 978-9975-53-117-7.	Catedra Discipline farmaceutice CEMF „Raisa Pacalo”	Nedeterminat
2.	Nistreanu A., <i>Farmacognozie</i> , Chișinău, Editura „Medicina”, 2000.	Catedra Discipline farmaceutice CEMF „Raisa Pacalo”	Nedeterminat
3.	Nistreanu A., Calalb T., <i>Analiza farmacognostică a produselor vegetale medicinale</i> , Chișinău, 2016. 316p. ISBN 978-9975-82-032-5.	https://library.usmf.md	Nedeterminat
4.	Cojocar -Toma M., Chiru T., <i>Analiza farmacognostică a speciilor medicinale</i> , Chișinău 2019.	https://library.usmf.md	Nedeterminat
5.	Cojocar -Toma M., <i>Produse vegetale și</i>	https://library.usmf.md	Nedeterminat

	<i>fitopreparate din Republica Moldova</i> , Chișinău, 2017. 306p. ISBN 978-9975-82-059-2.		
6.	Matcovschi C., SaftaV. <i>Ghid farmacoterapeutic</i> , Editura „Vector”, Chișinău, 2010.	Catedra Discipline farmaceutice CEMF „Raisa Pacalo”	Nedeterminat
7.	Determinator de produse vegetale medicinale Autori: Chiru, T., Nistreanu, A, Centrul Editorial — Poligrafic Medicina, Chișinău 2018.	https://library.usmf.md/ro/library/farmacognozie-si-botanica-farmaceutica/chiru-t-nistreanu-determinator-de-produse-vegetale	Nedeterminat
Acte legislative și normative			
8.	Codul muncii al Republicii Moldova: nr. 154-XV din 28 martie 2003. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2003, nr. 159 – 162.	www.legis.md	Nedeterminat
9.	Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi: nr. 845-XII din 03.01.1994. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 1994, nr.2.	www.legis.md	Nedeterminat
10.	Legea cu privire la activitatea farmaceutică: nr. 1456-XII din 25 mai 1993. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2005, nr.59-61.	www.legis.md	Nedeterminat
11.	Legea cu privire la medicamente: nr. 1409-XIII din 17 decembrie 1997. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 1998, nr.52-53.	www.legis.md	Nedeterminat
12.	Legea cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor: nr. 382-XIV din 6 mai 1999. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 1999, nr.73-77, pp.	www.legis.md	Nedeterminat
13.	Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la aprobarea regulamentului privind efectuarea activităților de farmacovigilență: nr. 358 din 12 mai 2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2017, nr. 244 – 251.	www.amed.md www.ms.gov.md www.cnam.md www.lexjustice.md Sala de studii	Nedeterminat
14.	Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor: nr. 960 din 1 octombrie 2012. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2012, nr. 216-220.	www.legis.md	Nedeterminat
15.	Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la aprobarea Listei Naționale a Medicamentelor Esențiale: nr. 1033 din 11 noiembrie 2021. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2021, nr. 280-284.	www.legis.md	Nedeterminat

X. ANEXE

Anexa nr.1 - Nomenclatorul de acte al stagiului practic Stagiul practic de specialitate nr. III

Anexa nr.2 - Agenda formării profesionale

Anexa nr. 3 - Referința elevului

Anexa nr. 4 - Dosarul de aplicații practice privind managementul medicamentelor în farmacie

Anexa nr.5 - Raportul stagiului de practică